

Vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2027–2028 taloussuunnitelman hyväksyminen

Kunnanhallitus 20.10.2025 § 292
253/02.02.00/2025

Asian valmistelija:

Kunnanjohtaja Carita Maisila, p. 040 137 5121

Sivistysjohtaja Susan Porkka, p. 044 783 7285

Tekninen johtaja Jaakko Kurvinen, p. 050 585 6772

Hallintojohtaja Marja Kärkkäinen, p. 044 078 4670

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Kunnanvaltuusto hyväksyi 14.11.2022 kunnan strategian vuoteen 2025. Strategian tavoitteet ja toimenpiteet konkretisoidaan vuosittain talousarviossa.

Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve kateetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Mynämäen talousarvio on käyttötalouden osalta bruttositova talousarviokirjassa 3.5. kohdassa esitetyllä tavalla. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Kuntalain 110 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Kuntalain 118 §:ssä on määritelty säännökset erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelystä (kriisikuntakriteerit). Kriisikuntamenettely voi käynnistyä mm., jos konsernin kertynyttä alijäämää on tilinpäätöksessä vähintään 1.000 €/asukas ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 €/asukas. Mynämäen vuoden 2024 konsernitaseessa on alijäämää 667 €/as. Vuoden 2025 tilikauden tuloksen ennakoiminen on epävarmaa, koska mm. verotuloennusteet ovat heikentyneet loppuvuotta kohden. Tämän hetken arvion mukaan kunta ei tekisi vuonna 2025 alijäämää ainakaan niin paljon, että kriteeri täytyisi. Konserniyhteisöjen mahdollisesta alijäämästä ei ole tietoa. Kuntakonserniin kuuluu kunnan lisäksi kunnan kokonaan tai osittain omistamat yhtiöt ja Raseko. Mynämäen vuoden 2024 taseessa on ylijäämää noin 3,5 milj. euroa.

Kriisikuntakriteereinä on myös neljä taloudellista raja-arvoa, joiden kaikkien täytyä täytyä, jotta menettely käynnistyy. Nämä kaikki eivät ole Mynämäen osalta täyttymässä.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 24.6.2024 talouden tasapainottamisohjelman, jossa on toimenpiteitä vuosille 2024, 2025 ja 2026. Aiempina vuosina tehdyt toimenpiteet vaikuttavat talouteen myös vuonna 2026. Esimerkiksi käyttöomaisuuden myyntivoitot toteutuvat vasta, jos suunnitellut kohteet saadaan myytyä.

Kunnanvaltuusto käsittelee veroprosentit 10.11.2025. Vuoden 2026 talousarvio on laadittu siten, että tuloveroprosentti pysyy samana eli 9,10 %. Tuottoarvio vuonna 2026 on noin 15,5 milj. euroa. Myös suunnitelmavuosien 2027–2028 tuloveron tuottoarvio on nykyisen tuloveroprosentin mukainen. Jokaiselle vuodelle on 200.000 € ennusteita enemmän tuloa veroa talousarvion tasapainottamiseksi.

Yhteisöveron kuntien jako-osuus on 22,84 % vuonna 2026. Mynämäen yhteisöveron tuottoarvio on noin 1,3 milj. euroa.

Kiinteistöveron tuotto on arvioitu nykyisten veroprosenttien mukaisesti. Kiinteistöveron tuottoarvio on vuonna 2026 noin 2,4 milj. euroa. Suunnitelmavuodet 2027–2028 sisältävät arvion perustettavan lakisääteisen sote-kiinteistöyhtiön maksamasta kiinteistöverosta.

Toimintatuotoissa on vuonna 2026 käyttöomaisuuden myyntivoittoja 250.000 € ja 50.000 €/vuosi suunnitelmavuosina 2027 ja 2028. Puunmyyntituloja on 200.000 € joka vuonna.

Työllisyyspalvelut siirtyivät kuntien vastattavaksi vuoden 2025 alusta ja palveluista ja työttömyysetuuksista aiheutuvat kustannukset siirtyivät kuntien talouteen. Vuoden 2026 talousarvioon on tässä vaiheessa varattu työllisyyspalveluihin ja työttömyysetuksiin saman verran määrärahaa kuin kuluvana vuonna. Määrärahan riittävyys on epävarmaan mm. työllisyystilanteen huononemisen takia.

Valtionosuudet on arvioitu valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton laskelmien mukaisesti. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämään valtionosuuteen on lisätty 50.000 € lukion oppilasmäärän kasvun takia. Vuoden 2026 valtionosuudet ovat yhteensä noin 4,5 milj. euroa. Valtionosuudet eivät nouse kuluvaan vuoteen verrattuna yhtään. Suunnitelmavuosien 2027-2028 valtionosuudet on arvioitu saman suuruisiksi. Valtionosuusuudistus tulee voimaan aikaisintaan vuoden 2027 alusta. Uudistuksen kuntakohtaisia vaikutuksia ei ole vielä saatavilla.

Keväällä 2025 hyväksytyt virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 29.2.2028 saakka. Lisäksi kunta-alalla on palkkarakenteita ja palkkausjärjestelmiä koskeva kehittämisohjelma vuosille 2026–2028 (alun perin alkanut 2023). Sopimuskaudella työvoimakustannukset nousevat keskimäärin 7,37 prosenttia. Vuoden 2026 talousarviossa ja vuosien 2027-2028 taloussuunnitelmassa palkankorotusvaraukset ovat virka- ja työehtosopimuksen mukaiset.

Sote- ja pelastustoimen kiinteistöyhtiöön tulevat kuulumaan terveyskeskus, Kuivelakoti ja paloasemat. Lisäksi ko. kiinteistöyhtiöön tulee kuulumaan nykyinen Ki Oy Häävuorentie 5. Yhtiöittäminen valmistellaan vuoden 2026 aikana ja se toteutuu vuoden 2027 alusta. Yhtiöittäminen on huomioitu vuosien 2027 ja 2028 taloussuunnitelmassa.

Edellä todetun mukaisesti käyttötalous sisältää vuonna 2026 yhteensä 650.000 € tuloja (verotulot, käyttömaisuuksien myyntivoitto ja puun myyntitulot), joiden toteutuminen on hyvin epävarmaa. Menoissa epävarmuutta on ainakin työllisyyspalveluihin ja työttömyysetuuksiin varatun määrärahan riittävyys.

Vuoden 2026 vuosikate on noin 2,0 milj. euroa. Suunnitelmavuoden 2027 vuosikate on noin 1,0 milj. euroa ja suunnitelmavuoden 2028 noin 1,5 milj. euroa. Poistot ovat vuonna 2026 noin 2,5 milj. euroa, joten vuoden 2026 talousarvio on alijäämäinen noin 0,5 milj. euroa. Sote- ja pelakiinteistöjen poistot siirtyvät kiinteistöyhtiölle, joten kunnan poistot pienenevät suunnitelmavuosina 2027 ja 2028 noin 0,3 milj. euroa. Vuosi 2027 on noin 1,1 milj. euroa alijäämäinen ja vuosi 2028 noin 0,6 milj. euroa alijäämäinen.

Vuoden 2026 bruttoinvestoinnit ovat yhteensä noin 2,9 milj. euroa, suunnitelmavuonna 2027 noin 2,5 milj. euroa ja vuonna 2028 noin 4,9 milj. euroa. Vuonna 2026 jatkuu Laurin koulun saneeraushankkeen viimeinen osa. Vuosina 2027 ja 2028 suurin investointisuunnitelma on lukion saneeraus.

Vuosikate ei riitä kattamaan investointeja kokonaan minään vuonna suunnitelmakaudella vaan suuri osa investoinneista joudutaan kattamaan lainalla. Lisäksi kaikki lainanlyhennykset joudutaan kattamaan uudella lainalla. Lainamäärä tulee olemaan suunnitelmakauden lopussa noin 6.300 €/asukas. Kunnan lainamäärä on noussut viime vuosina huomattavasti ja paljon yli kuntien keskiarvon. Suuri lainamäärä aiheuttaa myös merkittävät korkokulut.

Virkamiesvalmistelun mukaiset lautakuntien vuoden 2026 talousarvio- ja vuosien 2027–2028 taloussuunnitelmaesitykset on käsitelty kunnanvaltuuston iltakoulussa 2.10.2025.

Kunnanhallituksen iltakoulu on 20.10.2025 ennen kunnanhallituksen kokousta. Sivistyslautakunta käsittelee talousarvioesityksen 21.10.2025 ja tekninen lautakunta 22.10.2025.

Tavoitteena on, että kunnanhallitus käsittelee ja tekee kunnanvaltuustolle esityksen vuoden 2026 talousarviosta ja vuosien 2027–2028 taloussuunnitelmasta 3.11.2025. Kunnanvaltuusto käsittelee asian 10.11.2025.

Yhteistyöneuvottelukunta käsittelee vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2027-2028 taloussuunnitelman 30.10.2025.

Päätösehdotus
(kj):

Kunnanhallitus antaa ohjeet vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2027–2028 taloussuunnitelman jatkovalmistelua varten.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti. Kunnanhallitus antoi jatkovalmisteluohjeet vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2027–2028 taloussuunnitelman jatkovalmisteluun.